

תיקוני עירובין

גליון שאלות הלכתיות

המתחדשות מידי שבוע בבדיקת העירובים השכונתיים

גליון מס' 285
סיון תשפ"א

עירובין למעשה
עיון | שימוש | כשרות

מוקד העירובין
בארץ הקודש
054-84-833-20

לעורר את השאלות המעשיות, שזה נותן את העירנות והזיכרון לקיים למעשה.

בדבריו ציין שגם הוא עצמו מתחדש בליבון השאלות המתחדשות, על ידי העלונים "תיקוני עירובין", שמגיעים אליו כל שבוע, והוא עובר עליהם בליל שבת לראות את השאלות החדשות, כדי לחזק את ההבנה המוחשית והקיום של הלכות עירובין. ומסר דברי חיזוק ועידוד מיוחדים מאוד, לעורר את האברכים שזכו ללמוד את העירובין בצורה כל כך מעשית וברורה, שלא יעצרו ויסתפקו בכך, אלא יקחו את זה למעשה, וכל פעם שרואים ברחוב עמוד או לחי של עירוב, להתבונן האם הוא כשר או שיש בו איזה בעיה, ובכך לעורר בנו את הידיעות ולהוסיף ללמוד את ההלכות תמיד. וסיים בדברי ברכה שכל האברכים יזכו לדעת להורות כהלכה בהלכות עירובין, ויסיפו להשלים את הלימוד גם בשאר חלקי התורה.

מכתב ברכה ממזרינו הגרי"א דינר שליט"א

ממזרינו הגאון רבי יהודה אריה דינר שליט"א, רב בית הכנסת "דברי ישר" בבני ברק, קיבלנו מכתב ברכה לרגל המעמד. ואלו דבריו, "לאברכים החשובים שסיימו לשמוע את סידרת השיעורים על הלכות עירובין,

כללותיהן ופרטותיהן, מידידי שליט"א שהוא מומחה גדול ובקי בהלכות עירובין, ויודע למסור השיעורים בטוב טעם ודעת. ולאחר ששמעו באמת קשה לדעת על מה סומכים המקילים, היות שאלו דברים התלוים בשערה. ויה"ר שתמשיכו לחזור על הלכות אלו, ואשרי לכם שקיבלתם כזה עשירות בהלכות עירובין הלכה למעשה. ובזכות זהירות בהלכות שבת, נזכה כולנו בקרוב ליום שכולו שבת, אכ"ר".

מכתב ברכה ממזרינו הגאון רבי יהודה אריה דינר שליט"א
לאברכים החשובים בשיעורים שע"י מוקד העירובין

Rabbi Yehudah Aryeh Halevi Danner
Rav, "Dvarei Yisro" Center, Agudat Israel
17 Hachana Street, Bnei Brak 51122, Israel
Tel: 054-84-8332

בבית כ"ס, ולשבת קיי, ב"י, ז"ל!

אברכים חשובים שסיימו לשמוע את סידרת השיעורים על הלכות עירובין, כללותיהן ופרטותיהן, מידידי שליט"א שהוא מומחה גדול ובקי בהלכות עירובין, ויודע למסור השיעורים בטוב טעם ודעת. ולאחר ששמעו באמת קשה לדעת על מה סומכים המקילים, היות שאלו דברים התלוים בשערה. ויה"ר שתמשיכו לחזור על הלכות אלו, ואשרי לכם שקיבלתם כזה עשירות בהלכות עירובין הלכה למעשה. ובזכות זהירות בהלכות שבת, נזכה כולנו בקרוב ליום שכולו שבת, אכ"ר".

הלכות שבת "כהררים התלויים בשערה" במובן אחר

נביא כאן דוגמא אחת עד כמה העירוב תלוי על הבדל כחוט השערה, מהמקומות שבדקנו בשבוע זה באחד מהישובים במרכז הארץ. עברנו יחד עם האחראי על העירוב, והיתה ניכרת ההשקעה שלו והשליטה בכל העמודים, ותוך כדי נסיעה על לאורך קו העירוב, הערנו לו את ההערות מה צריך לתקן, מה לתחילה ומה בדיעבד, ואיזה דברים שהוא חשב שהם דחופים, ובפועל יש הרבה דברים יותר חשובים.

במסגרת השיעורים אנו לומדים ג"כ שצריך לשים לב לצורת הקשירה בראשי העמודים, ולא מספיק לראות שיש חוטים מתוחים, כי לפעמים שינוי קטן בראש העמוד פוסל את כל העירוב, והאחראי לא יודע את החשיבות של השינוי הקטן הזה. לכן כשבאים להדריך או לערוך בדיקה

מעמד סיום ללומדי השיעורים "עירובין למעשה"

בשבוע זה התקיים בס"ד מעמד מיוחד לעשרות אברכים שסיימו את מחזור השיעורים של "עירובין למעשה", ורכשו ידע עצום בהלכה למעשה בהלכות עירובין הנוגעות בזמנינו. במעמד זה השתתפו האברכים מכמה קבוצות ומחוזים שנערכו בשנה האחרונה, מקבוצת האברכים ברמות, שהתקיימה בתחילת החורף, ומקבוצת האברכים במיר שהתקיימה בחצי השני של החורף, וכן מקבוצת האברכים שלמדו בגבעת שאול בירושלים וסיימו בשבוע שעבר, ומקבוצת הלומדים בבני ברק, ומקבוצת הלומדים במודיעין עילית.

הנ"ל נואלמו שליט"א מועדיר להתבונן בעירובים

במעמד הסיום נערכה מצגת מיוחדת על דירוגי הכשרות של העירובים השכונתיים הקיימים ברחבי הארץ. מצגת זו כוללת מפות של יותר ממאה עירובים שכונתיים, ומיועדת למי שכבר רכש את הידע ההלכתי המקיף שנלמד במסגרת

השיעורים, וקעת אפשר להגדיר לו מה המצב בכל מקום, עם משפטים קצרים וברורים, שהוגדרו ע"י מוקד העירוב. כגון, מהו עירוב מהודר המוקף בג' מחיצות, או ג' עם שרוול, ג' בעומד מרובה משולב בצוה"פ, שכונתי קלאסי, מהו עירוב פחות מרמה שכונתית, חשש שישים ריבוא, עם שטחי קוצים, עמודים עקומים, ועוד הגדרות הלכתיות עם ההוראה שנמסרה לנו מרבני זמנינו, כיצד להורות לציבור השואל הלכה ברורה והנהגה, למרות שאינו יודע מה טמון ומה ההלכה בכל אחת מההגדרות.

חלוקת התעודות לנבחנים הראויים להוראה

האברכים היקרים שעמלו על הנלמד לחזור ולשנון, נבחנו על כך במבחן בכתב הכולל סיכום מקיף ויסודי, ובס"ד ניכרת שליטתם בהלכה בצורה טובה. לאחר המצגת נערכה חלוקת התעודות לכל האברכים שעברו את המבחן בהצלחה, שבעז"ה יקחו את הלימוד הזה למעשה, בהרבה אפשרויות. דבר ראשון לקיים בעצמם ובמשפחתם ובהזדמנויות שיסעו לכל מיני ערים וישובים עם קבוצות של הישיבות או שמחות משפחתיות, שידעו לבדוק מה רמת הכשרות במקום שמגיעים אליו, וכמה ואיך צריך להיזהר שלא להיכשל בו בהוצאה מחוץ למקום המותר. וכן כאשר צריך לבנות עירוב לחצר, איך עושים כהלכה

לימוד הגדרות הכשרויות של העירובים השכונתיים

עם כל פרטיה ודקדוקיה, ברמה המהודרת, בלי לטעות בדברים קטנים שיכולים לפסול לגמרי את העירוב. וכן להיות שותף בתיקון ופיקוח העירובים השכונתיים בשכונה שבה הם גרים, או להקים עירובים חדשים מהודרים, לתועלת קבועה לעצמם ולבני משפחתם, ולזכות את הרבים הגרים סביבם.

דברי חיזוק והערכה מהגאון רבי ישראל גואלמן שליט"א

במעמד המיוחד השתתף הגאון רבי ישראל גואלמן שליט"א, רב שכונת רמות א', ושיבח את הלימוד של עירובין למעשה. בדבריו הדגיש שלא מספיק ללמוד הלכה, אלא צריך לתרגם אותה למציאות ולהמחיש בכל סעיף את הדוגמאות המעשיות. הדברים אמורים גם במלאכת קושר וגוזה, אבל ק"ו בהלכות עירובין שאנשים לא שמים לב מספיק, לכן צריך כל הזמן

תקופתית מקיפה, צריך להתבונן על כל הפרטים ואפילו על צורת הראש של כל עמוד ועמוד.

כל ישוב ממוצע, ההיקף של חוטי העירוב המקיפים אותו הוא ארבע קילומטרים ואף יותר, כי ההיקף צריך לסובב סביב הרחובות ולהבדיל בין הבתים לשדות. לכן רוב הבדיקה נעשית בנסיעה ברכב, ובמקומות שיש שאלה יוצאים ברגל. בתוך כדי נסיעה שמנו לב באחד מראשי העמודים שהחוט נמצא בקצה ממש, ובקלות יכול להשתנות מעט ולהיפסל. אמרנו

לאחראי שיצא איתנו אל העמוד, והערנו את תשומת ליבו לדבר, במצב הזה עדיין העירוב כשר, אבל צריך להיות עירני לדבר, ולא לעשות כך במקומות נוספים. מהו השינוי שאירע כאן. הענין הוא שהיום שלא קושרים את החוט למעלה [מכמה סיבות טובות], אלא רק מניחים אותו שישתלשל למטה, יש להקפיד להעביר אותו לצד הנגדי של העמוד, כדי שישב טוב על העמוד, וכאן שהוא שילשל אותו למטה באותו צד שבו החוט מגיע, לכן הוא קפץ כלפי מעלה, במצב שקצת יותר למעלה הוא יהיה מחוץ לעמוד.

מדבר זה למדנו שיש להקפיד גם על צורת שילשול החוט כלפי מטה, שגם לזה יכול להיות השלכה הלכתית גדולה.

בסיום המעמד נערך שיעור נוסף בענין העירוב החדש שנעשה בצומת רמות, עם ביאור הנידונים הרבים והעמוקים שנחלקו בהם הרבנים הגאונים, הגר"י דזימטרובסקי שליט"א שהורה בעשייתו, והגר"מ רוזנר שליט"א שהשיג על העירוב בכמה דברים, ותשובת הגר"ש גלבר שליט"א על דברי ההשגות, וביאור גדלים אחרים בני עומד מרובה ובגדרי צורת הרשות וג' מחיצות. השיעור התקיים כדרכינו בליווי תמונות ומפות להמחשה, אך סגרו והפרידו מהעירוב את כל המחלפים שיוצאים לכבישים הגדולים 1, 9, וכביש בגין, כדי לצמצם את החשש לרשות הרבים דאורייתא, ומדוע גם לדעת העושים זה לא מועיל לכל השיטות ויש סיבה מוצדקת שלא לטלטל בו.

המצב העגום שניערכים לתכניות ולא להלכות

שבועות אלו מגיעות למוקד הטלפוני של מוקד העירוב, מאות שאלות מאנשים שנוסעים למקומות שונים ברחבי הארץ, והרבה מהם נוסעים למקומות שהעירוב אינו טוב. יש מקומות שאינו מהודר, יש מקומות שהוא ברמת כשרות רבנות שאינה ראויה למשפחות בני תורה, אפילו לא כדי לתת לילדים לטלטל. ויש מקומות שאפילו זה אין שם, מקומות שרובם חילונים ואין אחראי לתקן את העירוב, שכמובן אין עירוב במקום. ולמרות זאת אנשים מתפלאים, האם באמת אי אפשר לסמוך על העירוב, הרי יש שם אנשים שמתטלטים. ואחרים דוחקים ושואלים, תן לי פתרון לטלטל, לצערינו אנשים לא נערכים נכון מראש, ונוכרים ביום שישי או לכל היותר ביום רביעי, כאשר כבר סגרו עם המשכיר ונערכו כל ההכנות, ומנסים לדחוק את המשיב במוקד העירוב שיגיד להם שאפשר לטלטל. לא זו הדרך, אנו מבינים את המצב העגום שבו הם נתונים, את חוסר הנעימות, את ההפסד של החוויה בטויל של שבת בחוצות הישוב, אבל לא מוותרים על שמירת השבת הראויה בשביל כך.

לא יתכן שנברר את כל עניני עולם הזה, אם הדירה נקיה, יש נוף, יש מזגן, ועוד כהנה וכהנה, ורק את הדברים שנוגעים להלכה, כגון כשרות העירוב, לא נכנס ברשימת הבידורים. וגם כשנוכרים בכך, אומרים מסתמא יש עירוב טוב כי הרי המשכיר אומר שהיתה שם ישיבה פלונית ששכרה את המקום [שגם הישיבה היא אמרה שפעם היתה שם ישיבה אחרת, וכולם נגררים אחרי טעות של אלו ששכחו לברר ונאלצו לא לבטל ולהסתדר בלי לטלטל, מזה לומדים אחרים שכנראה גם אפשר לטלטל שם...].

המקומות האלו הם אינם כשרים מעיקר הדין, ואין לנו להסתמך עליהם אנו האמונים על התורה והמצוות, לא מכניסים עצמינו למצב כזה, ואם נקלענו למצב כזה, שכחנו לברר מראש, דוקא בגלל זה לא נטלטל כלל, כדי שפעם הבאה נזכור שלא נוסעים למקום בלי לבדוק מראש שהעירוב מופקח ונמצא במצב שכונתי טוב.

הקמת עירובים לקבוצות שדואגות לעירוב מהודר

במקביל לאנשים שמבקשים לטלטל במקומות מופקקים, יש התקדמות טובה בארגונים ובמוסדות, ובמשפחות שעושות שמחה מורחבת

או התאחדות בצימרים ביישובים, שמזמינים סידור לעירוב טוב, למתחם שהם מגיעים לשבת, גם כשמדובר בהקמה מורכבת שיכולה לעלות יותר מאלף שקלים, כדי לא להכשיל ח"ו את האורחים בטלטול האסור או בטלטול פחות ממה שהם רגילים להקפיד.

אחד מהמקומות שהגענו בשבוע האחרון היה ביישוב באזור מודיעין, ושם יש מתחם להשכרה שפונה אל ההרים, והרבה קבוצות עורכות את הסעודות בחצר, באופן שלא שייך להימנע מלטלטל, ואע"פ שבאותו ישוב היה עירוב מופקח ע"י אברך טוב, אבל רמת הכשרות לא הגיעה לרמה של שכונה חרדית רגילה. ולכן המשפחה פנתה אל מוקד העירוב כשבועיים קודם, בזמן שעמדה לשכור את המקום, ושאלה אם המוקד יוכל לסדר שם עירוב טוב, ולאחר האישור הם סגרו עם המקום. ואכן ביום חמישי הגענו למקום עם ציוד והקמנו את העירוב בצורה שיקיף את האזור הפתוח שבו עורכים את הסעודות, כדי שיוכלו לטלטל בכשרות המהודרת.

בשעת ההתקנה התעוררו שאלות הלכתיות מוונות. לדוגמא היא מקום אחד שבעל המתחם תלה קישוט עם פרח מעל הלחי, ויש לו בליטה רחבה האם זה כגג המפסיק בין הלחי לחוט. וההוראה היתה שכיון שזה אמור להישאר בקביעות, הרי זה הפסק, למרות שאינו מחובר חזק.

דברים אלו נעשים כעת ע"י המוקד במקומות רבים, וזה חלק בלתי נפרד מההכנות. כמו שמזמינים הפקת אירוע, ציוד לתכנית, מזמינים גם התאמה נכונה לאורחים מבחינת כשרות. אך כאמור שלצערינו ביתיים מדובר במעט מהקבוצות של הציבור החרדי, והרבה מהם עדיין אינם יודעים על גדול הבעיה שיש בעירוב ביישובים, ואינם יודעים כמה צריך להיזהר מנסיעה לשבתות למקומות אלו.

בעקבות הביקוש הגדול לדעת על הכשרות בבתי הארחה רבים ברחבי הארץ, וכן על צימרים הנמצאים במאות יישובים, המוקד משתדל לערוך בדיקות פרטיות ועצמאיות בעשרות יישובים שיש בהם ביקוש גדול, ויוצאים מידי שבוע למקומות נוספים.

הדבר כרוך בהוצאות רבות, וזאת בנוסף לעלות הוצאת העלונים שאין להם מקור מימון. בימים הקרובים אנו נערכים למגבית חדשה וגדולה, לאחר כשנתיים שלא נערכה מגבית, וזאת כדי שנוכל להמשיך בס"ד לתת שירות מהיר וטוב לכל המשפחות "בכל מקומות מושבותיהם ובכל מסעיהם".

ידוע לכל גודל העזרה והסיוע שמקבלים

כשצריכים לברר על העירוב, ומתקשרים למוקד העירוב ומקבלים מידע אמין ומידי. וכמה קשה כשאין מענה מדויק ולא יודעים איך לברר אצל מישהו מוסמך. נבקש בזאת מכל מי שיכול, שיעמוד לימיננו ויסייע לנו כעת, הן בתרומה משלו, והן להתרם אחרים שאפשר לתת להם את הזכות להיות חלק מהמזהירים על השבת.

כולנו צריכים! כולנו נהנים! ומהיום - כולנו שותפים...

שמירת השבת!

לשאת במשא אאתה וילדיך לנהים ממנו כל שבת

לא נתנים להדמנת הזו לחמוק מהדיים ומצטרפים למגבית ה-150,000 ש"ח לפניילות של שנת תשפ"א וזוכים מיד בזכות העצומה - זיכוי הרבים הגדול ביותר!

תיקון עירובים ברחבי הארץ // התקנת עירובים חדשים // בדיקה וטיפול לעשיית עירובים בהלכה מידע מעורר חזק בסלפון לכל דורש // האגף עלונים לחיזוק קיום ההלכה // שיעורים ומגמת ללימוד ההלכות המשניות // מדידת תחום שבת וגריבת ספת

וכל התורמים והעוזרים יתברכו בכל טוב, מברכת השבת מקור הברכות.